

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань науки і освіти

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-31-55, факс: 255-33-04, e-mail: kno@rada.gov.ua

№ 04-23/29-263

" 23 " лютого 2015 р.

Шановні учасники круглого столу «Мова та культура» !

Міжнародний день рідної мови Генеральна конференція ЮНЕСКО проголосила ще в листопаді 1999 року. А вперше відсвяткувала 21 лютого 2000 року у штаб-квартирі ЮНЕСКО в Парижі.

В 2002 році Президентом України було підписано розпорядження про відзначення Міжнародного дня рідної мови в нашій країні.

Мені дуже приємно, що саме Національна академія наук України ще в 2003 році взяла на себе ініціативу відзначення цього свята щорічним проведенням круглого столу «Мова і культура».

І сьогодні мовні питання дуже актуальні в нашій державі. Причому на всіх рівнях суспільного життя – від побуту до сфер найвищого державного управління. Тому дозвольте висловити нашу вдячність ініціаторам сьогоденного круглого столу «Мова і культура» з нагоди Міжнародного дня рідної мови. Нині ми відзначаємо його в Національній бібліотеці України імені Володимира Івановича Вернадського, який є засновником Національної академії наук України. Ми вбачаємо в цьому поєднання цілої низки символічних смислів, які пов'язують між собою концепти «мова», «нація», «наука», «освіта» та «культура».

Видатні досягнення українських учених у, так би мовити, галузі мовного будівництва нашої держави загальновідомі. Згадаємо славетні імена наших видатних мовознавців лише нової доби – Олександра Потебні, Бориса Грінченка, Агатангела Кримського, Юрія Шевельова-Шереха, Леоніда Булаховського, Олександра Мельничука, Віталія Русанівського і багатьох-

багатьох інших, які вивели українську лінгвістичну науку на світовий рівень. Згадаємо тисячі українських учителів, які несли дітям любов до рідного слова в складні і тяжкі часи суспільних негод. Згадаємо, нарешті, великих українських поетів і письменників на чолі з геніальним і незабутнім Тарасом Шевченком, які піднесли нашу рідну українську мову буквально з небуття до найвищих вершин духу.

Але, дорогі і шановні колеги, наступили нові часи. Епоха глобалізації, перехід до інформаційного суспільства і суспільства знань створили нове – інформаційно-комп'ютерне – комунікаційне середовище. Із ним перед мовою постали нові виклики і нові завдання. Зараз людська мова вже, можна сказати, перетворилася на технологічний інструмент у сучасних інформаційно-комп'ютерних технологіях і системах. Від технологічного рівня і якості цього інструменту в буквальному сенсі залежить доля нашої мови: чи зможе вона ефективно виконувати необхідні функції в новому середовищі?

На парламентських слуханнях у червні 2014 року щодо забезпечення розвитку інформаційного суспільства піднімалося питання про технологічний статус української мови і створення необхідних засад та інструментів для його підвищення. Йшлося, насамперед, про створення універсального українського електронного словника, який обіймав би весь обсяг сучасної української мови і міг би ефективно функціонувати в інформаційно-комп'ютерних системах. В Академії створено такий словник. Вважаю, що настав час підняти питання на державному, навіть на законодавчому рівні про обладнання таким словником усіх персональних комп'ютерів, що виробляються та продаються в Україні. І ми чекаємо від Академії відповідних пропозицій.

Але це лише перший крок. На мою думку, необхідно вже зараз поставити питання про створення всієї гама засобів сучасного лінгвістичного забезпечення інформаційно-комп'ютерних систем – так званого *lingware*. Адже для розвинених мов світу воно вже практично створене.

Таке лінгвістичне забезпечення потрібне не лише для індивідуального застосування. Його головна функція – це забезпечення формування

національної системи знання. Адже відомо, що знання в основному представлені у формі природної мови. Отже, необхідно мати ефективні високоінтелектуальні комп'ютерні інструменти для оперування природномовними текстами, пошуку, аналізу та екстракції знань з цих текстів тощо. Лише в такий спосіб українська мова матиме шанс зайняти достойне місце в клубі «багатих» мов, тобто таких, які мають сильні позиції в світі сучасних глобальних комунікацій. Це – питання національної безпеки нашої держави. Упевнена, що Національна академія наук України очолить роботу над створенням високоінтелектуальних засобів опрацювання природної мови. Цей напрям є надзвичайно наукоємним, і ми усвідомлюємо всю складність науково-технічних проблем, що постають у цій галузі. Можливо, для їхнього розв'язання необхідно застосувати кластерну модель організації досліджень та розробок, яка зараз активно обговорюється у суспільстві і про яку йшлося нещодавно на виїзному засіданні Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти. Будемо вдячні, якщо одержимо пропозиції також і з цього питання.

Вітаючи учасників круглого столу з Міжнародним днем рідної мови, бажаю Вам, дорогі колеги, великих творчих успіхів, міцного здоров'я та нових звершень на ниві розвитку української мови та культури.

**З повагою,
Голова Комітету**

Лілія ГРИНЕВИЧ